

УДК 330.55:519.862

Я. І.Рудницька, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

МОДЕЛЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Y.I.Rudnytska, the achiever of the second (master's) level of higher education
Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine

SIMULATION OF STRATEGY FOR STABLE DEVELOPMENT OF THE BANKING SECTOR OF THE ECONOMY

Ситуація у банківському секторі України останні роки є нестабільною. Основними чинниками цього є кризові явища в економіці країни, воєнні дії, низькі показники ВВП та знецінення гривні, таким чином можна вважати, що економіка країни і в її складі банківський сектор України потребують якісно нових зрушень. Рушієм таких зрушень є новітні дослідження в сфері економетричних знань та побудови моделей. Побудова моделей у банківському секторі економіки це також хороший спосіб зрозуміти, як працює економіка в цілому, які сегменти є проблемними, а які сегменти навпаки є перспективними і їх потрібно надалі розвивати для досягнення успішного функціонування економіки.

Для початку звернемося до базових понять та означень банку та його функцій, дослідники – Ксав'єр Фрайксас та Джин-Чарльз Рочет вважають, що банк – це «установа, поточна діяльність якої полягає у наданні позик та отриманні депозитів від населення»[1]. Це визначення підкреслює, що основною діяльністю банку є прийняття депозитів та надання позик, що їх відрізняє від інших фінансових посередників. Однак банки, як правило, проводять ширший спектр діяльності, яка може бути підпорядкована наступним трьома функціями: - банки надають населенню гроші та платіжні послуги через свій депозитний бізнес; - банки трансформують активи за номіналом, якістю та строком погашення, а також управляють пов'язаними з ними ризиками; - банки обробляють інформацію та контролюють позичальників за допомогою спеціалізованих технологій.

Через те, що діяльність банків згідно з означеннями вище є доволі широко сегментною, то можна вважати, що моделювання діяльності банківського сектору – це складний та комплексний процес. Для його успішного завершення слід обрати найбільш потрібний метод, або навіть групу методів із середньозваженим наслідком, щоб знайти оптимальне значення шуканих параметрів, яке мінімізуватиме похибку у сфері досліджень.

Звернімося тепер до ситуації сьогодення у банківському секторі України. Згідно з звітом НБУ вважається, що минулий рік був надзвичайно успішним для банківського сектору, хоча більшу частину прибутків отримав Приватбанк. Рентабельність капіталу у секторі сягнула 34%. Це було можливим завдяки зростанню операційних доходів. Завдяки зменшенню інфляції було зменшено облікову ставку НБУ, як наслідок було зменшено кредитні та депозитні ставки комерційних банків, зокрема ставки на іпотечні кредити все це завдяки низькій інфляції та макроекономічній стабільності[2].

Різноманітні дослідження здійснюють також українські вчені та дослідники. Згідно з дослідженнями Юлії Онищенко наша банківська система зараз функціонує згідно з такою схемою кредити підприємства знаходяться на рівні 62,22% і переважають у структурі активів комерційних банків; зобов'язання підприємств та домашніх господарств практично на одному рівні - 25,11% та 28,68% відповідно[3]. Такий висновок був здійснений за допомогою кластерного аналізу.

Відповідно до досліджень Бухтіарової Аліни Геннадіївни та Діденко Ірини Вікторівни банки в Україні можна поділити на такі групи: потужні банки, стабільні банки, проблемні банки, банки у кризовому стані, банки на стадії банкрутства[4].

Практика економетричного моделювання для дослідження банківської системи є досить поширеною і за межами нашої країни. Від так дослідник А.Арабі[5] досліджував за

допомогою методу VECM динамічну залежність між фінансовим розвитком та економічним зростанням у Судані протягом 1970–2012 років. Використання підходу Джонсона до коінтеграції та моделі виправлення векторних помилок (VECM) для з'ясування довгострокового та короткострокового впливу розвитку фінансового сектору на економічне зростання. Згідно з дослідженням було здійснено висновок, що влада зобов'язана переглянути законодавчі та інституційні механізми, які сприяють фінансовим репресіям, щоб не перешкодити ефективності фінансового сектору.

Також було застосовано VECM модель навіть у визначенні позик нефінансовим корпораціям в єврозоні [6]. Використовуючи методологію Йохансена було виділено три типи взаємозв'язку. Ці взаємозв'язки інтерпретуються як довгострокові рівняння попиту на позики, інвестицій та пропозиції позик. Короткострокова динаміка попиту на позики для єврозони згодом моделюється за допомогою векторної моделі виправлення помилок (VECM). Проводиться ряд специфікаційних тестів, які дозволяють припустити, що розвиток позик нефінансовим корпораціям в єврозоні може бути обґрунтовано пояснений моделлю. Потім використовується розрахункова модель для аналізу впливу постійних та тимчасових шоків на ставку політики на банківське кредитування нефінансових корпорацій.

Отже, моделювання банківської системи є досить складним та комплексним завданням, яке спонукає досить ґрунтовно аналізувати теоретичні джерела, а також володіти широкою базою методології вирішення економетричних завдань та задач. Дослідники з усього світу досліджують це питання і їхні розрахунки знаходять практичне впровадження у діяльність банківського сектору, в Україні є також досить досліджень цієї теми і вони також знаходять своїх adeptів і сфері практичного застосування, адже економетричне моделювання є передовим методом на сьогоднішній день, яке потрібно розвивати у нашій державі.

Література:

1. Freixas, X. and Rochet, J. C. (1997). *The Microeconomics of Banking*, MIT Press. [Electronic resource]. – Retrieved from: https://mitpress.mit.edu/sites/default/files/titles/content/9780262062701_sch_0001.pdf
2. «Звіт про фінансову стабільність» / Національний банк України, лютий 2020. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2019-H2.pdf?v=4 (дата звернення: 10.10.2020).
3. BANKING BUSINESS MODELS IN UKRAINIAN BANKING SYSTEM [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/banking-business-models-in-ukrainian-banking-system/viewer>.
4. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/67323/1/Bukhtiarova_Ekonomiko_matematyчне_modeliuvanni_a.pdf